

Učni načrt

Izbirni predmet

PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

NEMŠČINA

Učni načrt

Izbirni predmet

PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

NEMŠČINA

Nacionalni kurikularni svet
Področna kurikularna komisija za osnovno šolo
Predmetna kurikularna komisija za nemščino

Učni načrt za izbirni predmet

Tuji jezik

NEMŠČINA

PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA ZA NEMŠČINO

Dr. **Vesna Kondrič Horvat**, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, predsednica

Nada Holc, Zavod RS za šolstvo, strokovna tajnica

Mihael Koltak, OŠ Kidričevo

Tamara Bosnič, Gimnazija Bežigrad, Ljubljana

Brigita Kosevski, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta

Anica Plazar, Srednja elektro in računalniška šola, Maribor

Natalija Robnik, OŠ Ivana Cankarja, Maribor

Avtorja besedila dr. **Brigita Kosevski, Mihael Koltak**

Izdala in založila **Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo**

Za ministrstvo dr. **Lucija Čok**

Za zavod **Metka Zevnik**

Uredila **Zvonka Labernik, Dušan Flere**

Jezikovni pregled **Andrej Koritnik, Nina Žitko**

Oblikovanje **TANDAR**

Prelom **BS Jabolko**

Tisk **Tiskarna Ljubljana, d.d.**

Prvi natis

Ljubljana, 2001

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

371.214.1 : 811.112.2

Učni načrt : izbirni predmet : program osnovnošolskega izobraževanja.
Nemščina / [[pripravila] Predmetna kurikularna komisija za nemščino
Vesna Kondrič Horvat ... et al.] . – 1. natis – Ljubljana : Ministrstvo za
šolstvo, znanost in šport : Zavod RS za šolstvo, 2001

ISBN 961-234-323-3 (Zavod Republike Slovenije za šolstvo)

1. Kondrič Horvat, Vesna. - I. Horvat, Vesna Kondrič glej Kondrič Horvat
Vesna

113673216

Sprejeto na 32. seji Področne kurikularne komisije za osnovno šolo, dne 13. 10. 1998.

Sprejeto na 28. seji Nacionalnega kurikularnega sveta, dne 27. 11. 1998.

Sprejeto na 22. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, dne 3. 12. 1998.

K a z a l o

1 Opredelitev predmeta	5
2 Splošni cilji predmeta	7
3 Operativni cilji	10
3.1 Učne vsebine s posameznimi operativnimi cilji in dejavnostmi.	11
4. Standardi znanja	17
5. Specialnodidaktična priporočila	17
5.1 Splošna priporočila	17
5.2 Razvijanje jezikovnih sposobnosti	19
5.2.1 Poslušanje	19
5.2.2 Govor	20
5.2.3 Branje	21
5.2.4 Pisanje	22
5.3 Preverjanje in ocenjevanje znanja	22
5.3.1 Vrste preverjanja znanja – sprotno preverjanja znanja	23
5.3.2 Preverjanje posameznih jezikovnih sposobnosti	24
Poslušanje in branje	24
Govor	24

Pisanje	25
5.3.3 Ocenjevanje	26
Ocenjevanje ustnega sporočila	27
Ocenjevanje pisnega sporočila	27
Vrste pisnega ocenjevanja	27
5.3.4 Zapis ocen.....	28
6 Vzporedna raba slovenščine in nemščine	29
7 Medpredmetne povezave	29
8 Učne strategije.....	31

1 OPREDELITEV PREDMETA

V času vse intenzivnejšega svetovnega povezovanja ima tuji jezik čedalje večji pomen tudi v vzgoji in izobraževanju. Še posebej to velja za nemščino, jezik naših sosedov Avstrijcev, in ne tako zelo oddaljenih Nemcev ter Švicarjev.

Zato ima v osnovni šoli nemščina kot tuji jezik splošnoizobraževalni in posebni pomen. Kot splošnoizobraževalni predmet je pomembna za intelektualno rast posameznika, za oblikovanje samopodobe in samozavesti ter za vključevanje v družbo. Ker pouk tujega jezika ves čas poteka v povezavi s kulturo in materinščino učencev, je pomemben tudi za krepitev odnosa do lastne identitete.

Znanje in jezikovne sposobnosti, ki jih učenci usvajajo in razvijajo pri pouku tujega jezika, so pomembne najprej zaradi neposredne uporabnosti za učence, pozneje pa za njihovo poklicno in nenehno izobraževanje, za širjenje njihove komunikacijske sposobnosti prek meja materinščine tako v poklicnem kakor tudi v zasebnem življenju oz. za razvijanje širše medkulturne komunikacijske sposobnosti. Ta postaja izrazitejša v času vse večjega gospodarskega, političnega in kulturnega sodelovanja, v katerem posameznik postaja vse pomembnejši kot partner v sporazumevanju. Ob razvijanju medkulturne komunikacijske sposobnosti učenci hkrati primerjalno spoznavajo pomenotvorne in sporočevalne možnosti obeh jezikovnih sistemov. Tako, poleg že na prvi pogled očitnih uporabnih značilnosti, pouk nemščine neposredno prispeva tudi k spoznavnemu razvoju učencev s širjenjem njihove vednosti o možnostih jezikovnega sporazumevanja, o jezikovnih sistemih in o njihovi kulturni določenosti s perspektive tujega jezika ter tujih kultur. Prispeva pa tudi k humanističnemu razvoju, saj jim omogoča neposreden stik z drugimi ljudmi in njihovimi kulturami. Kot most do drugih kultur in izziv za razumevanje njihove drugosti ter drugačnosti pouk nemščine prispeva tudi k osebostnemu razvoju, medtem ko hkrati s poudarjanjem te drugačnosti in primerjalnih razlik krepi učenčevo narodnostno identiteto. Z navajanjem k jezikovni interakciji pa razvija tudi njihove sposobnosti navezovanja osebnih, družbenih in medkulturnih stikov, ki so pomembni za življenje v skupnosti.

Za učenje nemščine kot obveznega izbirnega predmeta se lahko odločijo tisti učenci, za katere pomeni ta izbor učenje že drugega tujega jezika.

Razred	Število ur v OŠ	Letno število ur
7.	2	70
8.	2	70
9.	2	64 (krajše šolsko leto)
		Skupaj: 204 ur

Nemščina je v osnovni šoli triletni predmet, ki se izvaja dve uri tedensko, kar je skupno 204 ure. Učenec lahko po enem ali dveh letih učenja nemščine izstopi. Z učenjem nemščine lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima ustrezno predznanje.

Učenci, ki uspešno zaključijo šolanje v osnovni šoli in s tem tudi triletno učenje nemščine kot izbirnega predmeta, lahko v gimnazijah nadaljujejo z učenjem nemščine po modulu B, to je nadaljevalni drugi tuji jezik.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Eden od temeljnih ciljev pouka tujega jezika je vzgajanje za strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje otrokovih in človekovih pravic ter razvijanje za sposobnost življenja v demokratični družbi. Vse to lahko dosežemo le z razumevanjem, ki temelji v prvi vrsti tudi na jezikovni komunikaciji. Razumevanje in spoštovanje drugih je pogoj za razumevanje ter utrjevanje lastne kulturne in narodnostne identitete. Razumevanje drugih pa je odvisno od zanimanja za druge. **VZBUDITI ZANIMANJE ZA DRUGO IN DRUGAČNO** je zato eden od temeljnih ciljev pouka tujega jezika, ki že po svoji naravi mora biti "medkulturni pouk", povezovalac med različnimi kulturami.

Učenje nemščine učencem pomaga razumeti, da je nemščina sredstvo, s katerim lahko pridobijo več znanja in izkušenj ter jim nudi možnost, da sami zvedo več o ljudeh in družbenih razmerah v deželah nemškega govornega območja.

Z učenjem tujega jezika si učenci ne pridobivajo le vedenja o tujih deželah in ljudeh, ampak **prek primerjave svoje in druge kulture razvijajo občutljivost ter razumevanje za drugačnost**. Kjerkoli je mogoče, poskušajo učenci spoznavati drugačnost in navezovati stike, kar dosežemo s pomočjo novih učnih metod (projektno delo, delo v skupinah, zunajšolske dejavnosti, medpredmetno povezovanje).

V osnovni šoli učenci začnejo z razvijanjem celostne sposobnosti za medkulturne in medjezikovne komunikacije s pomočjo nemščine. Za to skladno razvijajo vse jezikovne sposobnosti: slušno in bralno razumevanje ter govorno in pisno sporočanje, predvsem v vsakdanjih situacijah. To pomeni, da znajo pri pouku in zunaj šole, v skladu s svojimi potrebami ter željami, okoliščinam primerno uspešno uporabljati tuj jezik. Usposablajo se za navezovanje stikov, za komuniciranje predvsem s sovrstniki. K temu sodi, da se naučijo sporazumevati z jezikovnimi in s parajezikovnimi sredstvi (gestika, mimika), zato da se lahko v nekaterih situacijah pogovarjajo o določenih temah.

Sodoben pouk nemškega jezika v osnovni šoli je usmerjen k učencu, njegovemu jezikovnemu razvoju in postopni samostojnosti, k usvajanju zavestno pridobljenih vzorcev ravnanja in odločanja v ustreznih okoliščinah (igra vlog, simulacije, raziskovalno in projektno delo), k prenosu novih, pridobljenih informacij v novo učenje, k presoji modelov in stilov učenja, ki ustrezajo mladi generaciji, k eksperimentiranju z jezikom, k celostnemu učenju, ki zajema tudi čutila. Zato je treba omogočiti takšen pouk, ki bo pozitivno vplival **na razvijanje vseh štirih**

jezikovnih sposobnosti: slušnega in bralnega razumevanja ter ustnega in pisnega sporočanja. Spodbujal naj bi ustvarjalnost in domišljijo ter v primerjavi z lastnim izoblikovanjem stališč do drugačnosti, kooperativnosti in solidarnosti pripomogel k izoblikovanju učenčeve identitete ter pozitivnega odnosa do tujega jezikovnega bogastva.

Učenci razvijajo temeljno poznavanje jezikovnih in pragmatičnih zakonitosti nemščine ter s primerjalnega stališča poglobljajo razumevanje materinščine. **S spoznavanjem podobnosti in razlik med obema jezikovnima sistemoma in rabama razvijajo svojo jezikovno zavest ter medkulturno védenje.** Ob tem razvijajo pozitiven odnos do materinščine in do tujih jezikov ter strpnost do govorcev tujega jezika, do njihove kulture in njenih posebnosti na temelju medkulturnega spoznavanja ter medsebojnega spoštovanja. Hkrati pouk tujega jezika prispeva k razumevanju problemov, ki jih imajo ljudje, ko uporabljajo tuji jezik.

Za boljše poznavanje družbeno-kulturnega ozadja jezikovnih rab učenci s pomočjo namensko izbranih besedil spoznavajo z njimi povezane kulture različnih nemško govorečih skupnosti. To lahko poteka tudi ob branju lažjih literarnih del. Ob branju posameznih del poskušajo razumeti tako podobnosti kot tudi razlike v primerjavi z lastno kulturo. Tako hkrati razvijajo sposobnost za medkulturno razumevanje in kritičnost do posameznih tujih besedil ter drugih kulturnih pojavov.

Učenci ob pouku tujega jezika:

- krepijo svojo radovednost, željo in potrebo po novem znanju ter razvijajo sposobnost za pridobivanje in ohranjanje znanja ter spretnosti;
- razvijajo svoje spoznavne sposobnosti višje ravni, to je analize, sinteze, presojanja in vrednotenja, ki jim omogočajo učinkovito rabo informacij v novih okoliščinah;
- razvijajo ustvarjalnost, potrebo po izražanju in občutek za estetske vrednote;
- razvijajo sposobnost informiranega odločanja o nekaterih področjih svojega življenja in prevzemanja odgovornosti za svoje odločitve;
- razumejo svoje občutke in čustva drugih ter se odzivajo nanje;
- razvijajo sposobnosti kakovostne medosebne komunikacije in reševanja nesoglasij;
- razvijajo sposobnosti dela v skupini, medsebojnega sodelovanja in podpore;
- oblikujejo osebne cilje učenja, spoznavajo in kritično vrednotijo svoje dosežke ter si prizadevajo za izboljšanje svojega znanja;
- oblikujejo splošne kulturne in izobrazbene vrednote.

Za udejanjanje opisanih ciljev dijaki usvajajo in razvijajo:

1. jezikovno znanje in sposobnost

- spoznavajo sistem nemščine na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski, besedotvorni in besediloslovni ravni;
- razvijajo sposobnosti za uspešno razumevanje in oblikovanje ustnih ter pisnih besedil;

2. sociolingvistično sposobnost

- razvijajo ustrezn način jezikovnega odzivanja glede na okoliščine;
- razvijajo razumevanja glede na namen in okoliščine;

3. diskurzno sposobnost

- razvijajo ustrezne strategije in sodelovanje v pogovoru ter razpravi;

4. strateško sposobnost

- razvijajo sposobnost uravnavanja sporočil pri nesporazumih in upoštevanja sogovornikov ter konvencij;

5. družbenokulturno sposobnost

- širijo svojo komunikacijsko sposobnost prek svojih jezikovnih meja;
- širijo poznavanje nemško govorečih kultur za uravnavanje svojih sporočil;
- razvijajo celostno medkulturno komunikacijsko sposobnost;

6. strategijo samostojnega učenja

- učenci spoznavajo in razvijajo dejavnosti, ki pomagajo pri pridobivanju, shranjevanju, priložnosti in uporabi informacij.

3 OPERATIVNI CILJI

Učenci razvijajo in poglobljajo jezikovno znanje ter jezikovne sposobnosti (slušno in bralno razumevanje, ustno in pisno sporočanje), postopoma se seznanjajo z jezikovnimi normami, konvencijami in funkcijami, ki zahtevajo razširjeno, sprva reproduktivno, pozneje produktivnokreativno poglobljanje v tematske sklope, učne vsebine, ki ustrezajo mladostniku in njegovim interesom ter pripravljenosti na sodelovanje.

Pouk nemškega jezika razvija tudi jezikovno ravnanje, ki se odraža v individualnem in socialnem vedenju posameznika. Za uspešen učenčev jezikovni razvoj so zato potrebni tudi ustrezni didaktični pripomočki, ki ob raznolikosti in raznovrstni ponudbi vsebin uvajajo učence v jezikovno resničnost, avtentičnost jezikovnega odzivanja in ravnanja.

Samostojno kreativno učenje omogočajo drugačni učni postopki in tehnike, ki silijo učenca v interaktivne dejavnosti, samostojno delo z učbeniki, delovnimi zvezki, nosilci zvoka, priročniki in slovarji, pripravo samostojnih dodatnih učnih pripomočkov.

Poglobljanje sposobnosti za boljše jezikovno razumevanje omogočajo naloge, ki pomagajo pri reševanju problemov, aktivirajo pridobljena znanja in izkušnje, potrjujejo pričakovanja učencev, obenem pa pomagajo "raziskovati", odkrivati, iskati lastne učne poti pri pripravi in izvedbi manjših projektov, iskati rešitve v interakciji, pri delu v dvojicah ali skupini, kar vodi učence h poznejšemu soočanju s tujim jezikom stroke ali poglobljenimi spoznanji pri nadaljnjem šolanju.

3.1 UČNE VSEBINE S POSAMEZNMIMI OPERATIVNIMI CILJI IN DEJAVNOSTMI

Triletje	Razred	Operativni učni cilji	Učne vsebine	Komunikacijske funkcije, besedišče, strukture	Oblike preverjanja znanja
		<p>Učenci naj bi:</p> <p>Slušno razumevanje (SR):</p> <ul style="list-style-type: none"> razumeli učiteljeve izjave, navodila in vprašanja ter nanje tudi (ne)jezikovno reagirali razumeli pogovor v razredu in se vanj vključevali razumeli kratka besedila, sestavljena iz znanih jezikovnih informacij <p>Bralno razumevanje (BR):</p> <ul style="list-style-type: none"> razumeli napise, navodila, kratka sporočila, opozorila razumeli dialogična besedila, ki so temeljna za razvijanje govornih spretnosti razumeli preprosta besedila, ki komajda presegajo učenčev receptivni besedni zaklad <p>Govorjenje (G):</p> <ul style="list-style-type: none"> sodelovali pri pogovoru z učiteljem in sošolci znali vzpostaviti stike in jih nadaljevati znali v okviru obravnavanih tem in besedil postavljati preprosta vprašanja ter nanje tudi odgovoriti znali dajati kratke vodene izjave k obravnavanim temam in besedilom znali opisovati vsakodnevna opravila 	<p>Šola</p> <p>Družina</p> <p>Čas (datum, ura, letni časi, prazniki)</p> <p>Prosti čas</p> <p>Bivanje v mestu in na podeželju</p> <p>Živali – (poimеноvanje; živali in njihovo okolje)</p> <p>Dežele nemškega govornega območja</p>	<ul style="list-style-type: none"> vzpostaviti stike (nekoga pozdraviti, ga nagovoriti, predstaviti se, nekoga predstaviti) opravičiti se vprašati po počutju in na vprašanje odgovoriti prositi za mnenje in izraziti mnenje nekaj predlagati, predlog sprejeti ali zavrniti opisovati vsakodnevna opravila <p>Besedišče je ozko vezano na učne vsebine</p> <p>Verb:</p> <ul style="list-style-type: none"> Präsens (trennbare/untrennbare Verben) Imperativ Modalverben (Präsens von mögen, können, müssen) <p>Substantiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> Artikelwort Deklination (N+D+A) Plural <p>Pronomina:</p> <ul style="list-style-type: none"> Personalpronomina 	<p>Ustno: Učenec naj bi bil v vsakem ocenjevalnem obdobju ocenjen vsaj enkrat. Preverjamo slušno in bralno razumevanje, govor in poznavanje besedišča ter slovničnih struktur.</p> <p>Oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> odzivanje na učiteljeve (ne)jezikovne impulze ubesedovanje slikovnih impulzov prevzemanje vlog (simulacija) in igranje kratkih dialogov vodeni dialog odgovarjanje na vprašanja, vezana na obravnavane učne vsebine reagiranje na osebna vprašanja igre za aktiviranje besedišča in struktur recitiranje pesmi <p>Pisno: Učenec naj bi pisal vsaj eno nalogo v vsakem ocenjevalnem obdobju. Preverjamo slušno in bralno razumevanje, pisanje in poznavanje besedišča ter slovničnih struktur.</p> <p>Oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> reševanje križank iskanje besed, ki ne sodijo k besedilu

3.7.

	<ul style="list-style-type: none"> • znali recitirati in peti preproste pesmi <p>Pisanje (P):</p> <ul style="list-style-type: none"> • znali prepisovati besedila in reševati preproste pisne naloge • znali sestaviti preprostejša pisma z osebno vsebino • znali skupaj z učiteljem pripraviti in izdelati preprostejše projektne naloge (plakat, raster ...), ki so tesno povezane z obravnavanimi temami besedil 		<ul style="list-style-type: none"> • Possessivpronomen <p>Präpositionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wechselprepositionen • (in, auf, an, neben, vor, hinter, unter, über, zwischen) <p>Zahlwörter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kardinalzahlen (bis 100) • Ordinalzahlen (Datum) 	<ul style="list-style-type: none"> • pravilno/narobe • vprašanja in odgovori • naloge povezovanja • naloge razvrščanja • naloge dopolnjevanja • naloge vstavljanja (s sestavinami ali brez njih) • naloge opisovanja (s pomočjo slikovnega impulza) • izdelovanje projektnih nalog na znano temo
--	---	--	---	--

Triletje	Razred	Operativni učni cilji	Učne vsebine	Komunikacijske funkcije, besedišče, strukture	Oblike preverjanja znanja
3. 8.		<p>Učenci naj bi:</p> <p>SR:</p> <ul style="list-style-type: none"> razumeli učiteljeve izjave, navodila in vprašanja ter nanje tudi (ne-)jezikovno reagirali razumeli pogovor v razredu in se vanj vključevali razumeli besedila, sestavljena iz znanih informacij, vendar v spremenjenem vrstnem redu <p>BR:</p> <ul style="list-style-type: none"> razumeli napise, navodila, kratka sporočila, opozorila razumeli dialogična besedila, ki so temelj za razvijanje govornih spretnosti razumeli enostavna besedila, ki komajda presegajo učenčev receptivni besedni zaklad razumeli na določeno temo vezano besedilo, tudi če ta vsebuje neznanane informacije, ki pa za razumevanje niso ključnega pomena razumeli pesmi, šale, uganke <p>G:</p> <ul style="list-style-type: none"> sodelovali pri pogovoru z učiteljem in sošolci znali vzpostaviti stike in jih nadaljevati znali v okviru obravnavanih tem in besedil postavljati preprosta vprašanja ter nanje tudi odgovoriti 	<p>Počitnice</p> <p>Dopisovanje s prijatelji (iz dežel nemškega govornega območja)</p> <p>Nakupovanje in moda</p> <p>Naročanje v restavraciji</p> <p>Žepnina</p> <p>Šola (odnosi med učenci in med učitelji ter učenci)</p> <p>Človeško telo (pomenovati določene dele telesa, spraševati po počutju, pripovedovati o osebni higieni in zdravi prehrani)</p>	<ul style="list-style-type: none"> izražati zanimanje za nekaj in navduševati se nad nečim izraziti zadovoljstvo/nezadovoljstvo nekaj ponuditi, ponudbo sprejeti (se zahvaliti) ali zavrniti vprašati po ceni in na vprašanje odgovoriti ponuditi pomoč, ponudbo sprejeti ali zavrniti nekaj predlagati, predlog sprejeti ali zavrniti vprašati po nameh in na vprašanja odgovoriti <p>Besedišče je ozko vezano na učne vsebine</p> <p>Verb:</p> <ul style="list-style-type: none"> Perfekt (mit regeln. und unregelmäßigen Verben, trennbare/untrennbare Verben) Präteritum von sein und haben Modalverben (wollen, sollen, dürfen) <p>Adjektiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> steigerung (prädikativer Gebrauch) Deklination (ohne Artikel) 	<p>Ustno: Učenec naj bi bil v vsakem ocenjevalnem obdobju ocenjen vsaj enkrat. Preverjamo slušno in bralno razumevanje, govor in poznavanje besedišča ter slovničnih struktur.</p> <p>Oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> odzivanje na učiteljeve impulze ubesedovanje slikovnih impulzov prevzemanje vlog (simulacija) in igranje kratkih dialogov vodeni dialogi odprti dialogi odgovarjanje na vprašanja, vezana na obravnavane učne vsebine reagiranje na osebna vprašanja igre za aktiviranje besedišča in struktur recitiranje pesmi <p>Pisno:</p> <p>Učenec naj bi pisal vsaj eno nalogo v vsakem ocenjevalnem obdobju. Preverjamo slušno in bralno razumevanje, pisanje in poznavanje besedišča ter slovničnih struktur.</p> <p>Oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> reševanje križank iskanje besed, ki ne sodijo k besedilu pravilno/narobe vprašanja in odgovori naloge povezovanja naloge razvrščanja

	<ul style="list-style-type: none"> • znali recitirati in peti preproste pesmi • znali dajati kratke vodene izjave k obravnavanim besedilom • znali opisovati osebe <p>P:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znali sestaviti preprostejša pisma z osebno vsebino • znali pripraviti in izdelati projektne naloge (plakat, raster ...), ki so tesno povezane z obravnavanimi temami in besedili • znali sestavit kratka, vodena ali samostojna besedila, ki so povezana z nečim doživetim, videnim, slišanim ali prebranim • znali preoblikovati predelano gradivo v osebna sporočila in pripovedi 		<p>Pronomina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reflexivpronomen <p>Präpositionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mit dem Dativ (bei, von, seit, aus, nach, mit, zu) • mit dem Akkusativ (durch, für, ohne, gegen, um) <p>Satz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nebensätze mit dass, weil, wenn • Indirekte Fragen 	<ul style="list-style-type: none"> • naloge dopolnjevanja • naloge vstavljanja (s sestavinami ali brez njih) • naloge opisovanja (s pomočjo slikovnega impulza) • vodeni spis (z danimi iztočnicami) • izdelovanje projektnih nalog na znano temo
--	--	--	--	--

Triletje	Razred	Operativni učni cilji	Učne vsebine	Komunikacijske funkcije, besedišče, strukture	Oblike preverjanja znanja
3.9.		<p>Učenci naj bi:</p> <p>SR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeli pogovor v razredu • razumeli bistvo oz. podrobnosti na določeno temo ali situacijo vezanega besedila, tudi če ta vsebuje neznane informacije, ki pa za razumevanje niso ključnega pomena • razumeli bistvo daljših fikcionalnih besedil, ki vsebujejo večje število neznanih elementov • razumeli avtentična besedila <p>BR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeli napise, navodila, kratka sporočila, opozorila • razumeli (tudi s pomočjo slovarja) besedila, ki so tematsko vezana na vsakdanje življenje • samostojno brali in razumeli bistvo daljših fikcionalnih besedil, ki komajda presegajo učenčev receptivni besedni zaklad • znali samostojno poiskati informacije v besedilu, ki so potrebne za rešitev določenih nalog • razumeli pesmi, šale, uganke <p>G:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sodelovali pri pogovoru z učiteljem in sošolci • znali izražati želje, mnenja, namere in potrebe 	<p>Prazniki</p> <p>Izleti in potovanja</p> <p>Zdravje – prehrana, šport, varstvo okolja</p> <p>Kratka predstavitev dežel nemškega govornega območja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vpraševati po informacijah (kraj, smer) in na vprašanja odgovoriti • ugovarjati, reagirati na ugovor in ga utemeljiti • opisovati • razlagati • poročati • domnevati • svetovati • priporočati <p>Besedišče je ozko vezano na učne vsebine</p> <p>Verb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Präteritum (regelmäßige/ unregelmäßige Verben, Modalverben) • Futur I • Präsens (Wiederholung) • Perfekt (Wiederholung) <p>Substantiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deklination (Genitiv) <p>Adjektiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deklination (mit bestimmtem und unbestimmtem Artikel) <p>Pronomina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interrogativpronomenen Demonstrativpronomenen 	<p>Ustno: Učenec naj bi bil v vsakem ocenjevalnem obdobju ocenjen vsaj enkrat. Preverjamo slušno in bralno razumevanje, govorjenje in poznavanje besedišča ter slovničnih struktur.</p> <p>Oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ubesedovanje slikovnih impulzov • prevzemanje vlog (simulacija) in igranje kratkih dialogov • vodeni dialog • odprti dialog • odgovarjanje na vprašanja, vezana na obravnavane učne vsebine • odgovarjanje na osebna vprašanja • igre za aktiviranje besedišča in struktur • poročanje o nečem slišnem, videnem, prebranem ali doživetem <p>Pisno:</p> <p>Učenec naj bi pisal vsaj eno nalogo v vsakem ocenjevalnem obdobju. Preverjamo slušno in bralno razumevanje, pisanje in poznavanje besedišča ter slovničnih struktur.</p> <p>Oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reševanje križank • iskanje besed, ki ne sodijo k besedilu • pravilno/narobe • vprašanja in odgovori • naloge povezovanja

	<ul style="list-style-type: none"> • znali izražati čustvena stanja (veselje, strah ...) • znali dajati kratke vodene ali samostojne izjave k obravnavanim temam in besedilom • znali opisovati ljudi, živali in predmete ter situacije • znali recitirati in peti preproste pesmi • znali dajati kratke, vodene ali samostojne izjave o nečem doživetem, videnem, prebranem ali slišanem <p>P:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znali sestaviti pisma z osebno vsebino • znali izdelovati projektne naloge (plakat, raster ...), ki so tesno povezane z obravnavanimi temami in besedili • znali preoblikovati predelano gradivo v osebna sporočila in pripovedi 		<p>Satz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nebensätze mit dass, weil, wenn (Wiederholung) 	<ul style="list-style-type: none"> • naloge razvrščanja • naloge dopolnjevanja • naloge vstavljanja (s sestavinami ali brez njih) • naloge določevanja • naloge opisovanja (s pomočjo slikovnega impulza) • vodeni spis (z danimi iztočnicami) • vodeni spis (s sugestijo določene vsebine oz. besednega polja) • izdelovanje projektnih nalog na znano temo
--	--	--	--	--

4 STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja za vse štiri jezikovne sposobnosti so označeni v razpredelnicah, in sicer tako, da so v besedilu podloženi s sivo barvo.

5 SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

5.1 SPLOŠNA PRIPOROČILA

Sodobni pouk nemškega jezika je osredinjen na učence in na proces učenja. Ne glede na motivacijo za učenje nemškega jezika kot izbirnega predmeta naj pouk upošteva starost učencev, njihove sposobnosti in potrebe. Omogoča naj razvijanje individualnih sposobnosti, ki omogočajo sproščanje domišljije in vodijo v ustvarjalnost ter postopno jezikovno sposobnost.

Dejavnosti naj bodo čim bolj raznovrstne, tako da učenci vanje lahko dodajo svoje izkušnje in spoznanja ter da se naučijo kritično sprejemati informacije. Delo naj poteka kar največkrat **v dvojicah ali skupinah**, učenci naj imajo možnost prevzemanja in igranja vlog, da si pridobijo samozavest, ki je potrebna za samostojno izražanje mnenj. Ob upoštevanju različnih spoznavnih in učnih stilov učencev uporabljamo tudi metode, ki omogočajo motivacijo za praktično uporabo jezika. Izogibamo se negativni kritiki, ki zavira komunikacijo v razredu. Popravki naj bodo spodbudni in temeljito razloženi, učenci pa naj imajo možnost, da čim več napak sami popravijo ali med seboj.

Poučevanje **slovnice** naj ima le podporno vlogo pri praktični komunikaciji znotraj jezikovnih sposobnosti in spretnosti.

Slovnične strukture uvajamo postopno in jih vedno utrjujemo s smiselnimi vajami znotraj komunikativnih, čim bolj realističnih situacij. Učence lahko opozorimo tudi na podobnosti oz. razlike v materinem in nemškem jeziku. Pristop k razvijanju jezikovnih zmožnosti naj temelji na opazovanju jezika, inteligentnem ugibanju, ki dopušča tudi zmote in odklone ter šele nato na ugotavljanju zakonitosti, urjenju in rabi. Najprej razložimo samo funkcijo določenega slovničnega pojava, ne pa tudi strukture. Za nekatere slovnične posebnosti je dovolj, da jih učenci le prepoznajo in razumejo.

Po potrebi pozneje slovnična pravila pojasnimo ne samo v nemščini, temveč tudi v slovenščini.

Pri poučevanju **novega besedišča** izhajamo vedno iz znanega sobesedila in ob podpori nejezikovnih sredstev. Učenci bodo novi pomen ugotovili sami z ugibanjem in postavljanjem hipotez ter si tako nove besede tudi bolje zapomnili. Pri tem naj uporabljajo različne interpretacijske strategije, kot je npr. sklepanje o pomenu na temelju sobesedila, uporaba različnih tehnik branja ipd. Pogosto ponavljanje in komunikacijske vaje znotraj govornih ter bralnih sposobnosti prav tako spodbujajo učenje novih pojmov. Pomembna je motivacija, ki jo spodbudimo z različnimi jezikovnimi igrami, kjer učenci utrjujejo znanje novih besed v smiselnih situacijah, ne da bi se tega zavedali. Kasneje pa se učenje besedišča razširi lahko še na delo s slovarji in drugimi priročniki. Tukaj igrajo pomembno vlogo tudi mediji: TV in radio ter mladinska periodika.

Teme obsegajo začetne uvodne vsebine, prek katerih uvedemo učence v osnovno komunikacijo v nemščini, nato preidemo v ožje okolje učenčevega zaznavanja in delovanja, pa tudi v njegov domišljijski svet, nato se tematika širi, kot se širi učenčevo zanimanje za širše okolje, zaključimo pa z vsebinami, ki imajo mednarodne razsežnosti.

Pri izbiri tem upoštevamo načelo postopnosti uvajanja (od bližnjega k daljnemu, od znanega k neznanemu, od lažjega k težjemu), sistematičnost in skladnost z drugimi vzgojno-izobraževalnimi področji.

Sestavni del učenja nemščine so **domače naloge**, ki so za učence obvezne. Da se lahko uresničuje njihov namen (utrjevanje in preverjanje znanja ter sposobnosti, razvijanje strategij samostojnega učenja, avtonomije in soodgovornosti za lastno znanje), morajo biti le-te skrbno načrtovane in imeti jasne cilje ter navodila. Učinkovite so le tiste naloge, o katerih učenci dobijo **povratno informacijo**. Domače naloge naj ne presegaajo učenčevih zmožnosti in naj ne zahtevajo vključevanja staršev. Prav tako je pomembna diferenciacija nalog glede na različne sposobnosti, spoznavne in učne stile ter interese učencev.

Vrste domačih nalog:

- pisne naloge (npr. iz učbeniškega gradiva),
- govorne naloge (intervju),
- projekti,
- priprava in/ali izdelava pripomočkov, zbiranje gradiv.

5.2 RAZVIJANJE JEZIKOVNIH SPOSOBNOSTI

Učenje nemščine poteka celostno, znotraj tega pa učenci razvijajo naslednje sposobnosti: slušno in bralno razumevanje ter ustno in pisno sporočanje.

5.2.1 Poslušanje

Od začetnih kratkih besedil prehajamo na daljša zahtevnejša besedila, ki jih imajo učenci možnost večkrat poslušati. Pred poslušanjem besedila učence pripravimo za uspešno sprejemanje vsebine z določenimi dejavnostmi. Te dejavnosti usmerjajo učenčevo pozornost na besedilo, ki ga bodo slišali, in preverjajo poznavanje teme, besedišča ipd.

a) Dejavnosti pred poslušanjem:

- pogovor o temi besedila,
- priprava miselnih vzorcev,
- predstavitev slikovnega gradiva,
- predstavitev ključnih fraz/besed,
- preverjanje dosedanjega poznavanja teme/vsebine z vprašanji, izpolnjevanjem razpredelnic,
- seznanitev z nalogo, ki jo bodo reševali med poslušanjem.

Med poslušanjem pripravimo ustrezne vzporedne naloge z minimalnim branjem in odzivom.

b) Dejavnosti med poslušanjem:

- z nebesednim odzivom (risanje, barvanje, izpolnjevanje preglednic, obkrožanje, sledenje besedilu na sliki, dopolnjevanje slike),
- s kratkim besednim odzivom (zapisovanje besed v preglednico, poimenovanje oseb in stvari).

c) Dejavnosti po poslušanju:

Na poslušano besedilo naj se učenci odzivajo ustvarjalno in preverjajo razumevanje. Pri tem uporabimo čim več raznolikih vaj. Odzivanje je lahko:

- z ustreznimi gestami,
- z označitvijo in razvrščanjem slik,
- z odgovori na odločevalna vprašanja, w-vprašanja, prav/narobe (ni v besedilu),
- z reševanjem nalog izbirnega tipa,
- z vpisovanjem manjkajočih besed v besedilu, zapisovanjem podatkov,

- s povezovanjem besedila s slikami, informacij z izjavami govorcev,
- z obnovo ali pripovedovanjem o vsebini.

5.2.2 Govor

Razvijanju govornih spretnosti je treba posvečati na vseh ravneh učenja jezika posebno pozornost. Z ustrezno izbranimi vajami razvijamo pri učencih pravilno in učinkovito uporabo jezikovnega znanja, razvijamo samozaupanje in zanimanje za jezik. Pri tem izbiramo teme, ki učence zanimajo in izhajajo iz naravne pogovorne situacije v razredu ali simulirane situacije zunaj šole. Temo pogovora najprej predstavimo ali pa jo učenci prepoznajo iz situacije ali slikovnega gradiva. Pri dejavnostih naj sodeluje kar največ učencev. Zato je priporočljivo organizirati pouk tako, da delo večkrat poteka v dvojicah ali skupinah. Pri tem je seveda pomembna tudi dobra priprava na delo, s katero lahko preprečimo težave z disciplino in premostimo razlike v sposobnostih posameznikov.

Govorne dejavnosti so sprva vodene in preproste. Učinkoviti motivacijski elementi so igre, pozneje pogovori dveh ali več učencev, telefonski pogovor, igranje vlog in intervju. Kasneje postajajo dejavnosti vedno bolj samostojne (pripovedovanje, poročanje, obnova zgodbe, pravljice). V pogovoru naj učenci izmenjujejo mnenja o stvareh in situacijah. Pomembno je, da je namen pogovora smiseln, tako da učenci dejansko iščejo informacije in pridejo do neke ugotovitve ali realnega zaključka, v katerem oblikujejo svoja stališča.

V pogovorne spretnosti vključujemo tudi navajanje na to, da učenci znajo prisluhniti tistemu, kar želi nekdo povedati, in da ga brez potrebe ne prekinjamo ter sposobnost, da povemo to, kar je bistveno, na primeren in jasen način.

Med vajo spontanega, tekočega govora tudi mi učencev ne prekinjamo. Odklone in napake si zabeležimo, jih predstavimo in popravimo po dejavnosti ali pa pripravimo primerne vaje za njihovo odpravljanje. Pogosto prekinjanje in popravljanje namreč ne vodi k samostojnosti ter ustvarjalnosti.

Različne komunikacijske strategije, ki jih učenci uporabljajo v materinščini, pomagajo tudi pri govoru v nemškem jeziku: uporaba mašil, kadar iščejo, kaj in kako bi nekaj povedali, ponavljanje pomembnih vsebin, parafraziranje, nadomeščanje s sopomenkami, z zaimkom, z opisom, včasih pa si lahko pomagajo tudi z gestami, s prikazom in z mimiko.

5.2.3 Branje

Z vajami bralnega razumevanja usposabljammo učence, da lahko nova ali neznana besedila berejo z ustrežno hitrostjo in jih glede na njihov namen primerno razumejo.

Učiteljeva naloga je posredovati različne bralne strategije: iz besedila razbrati posamezne informacije, izluščiti bistvo besedila, preleteti besedilo.

Ker učenci sprejemajo in razumevajo besedilo v smiselnih sklopih ter ne besedo za besedo, pristopamo k razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja celostno (s stališča cellega besedila in obbesedilnih prvin npr. slikovno gradivo, oblika besedila).

Interes in bralna pripravljenost naraščata, če sledi branju (ki je na začetku zaradi vaje pravilne izgovorjave in intonacije glasno) pogovor o prebranih informacijah.

Delo z besedilom lahko razdelimo v tri kategorije: dejavnosti pred branjem, med branjem in po branju.

a) Dejavnosti pred branjem besedila:

- pogovor o besedilu, s katerim zbudimo zanimanje, aktiviramo izkušnje učencev,
- na temelju miselnega vzorca, slikovnega gradiva, ključnih besed učenci ugibajo o vsebini besedila.

b) Dejavnosti med branjem:

- razumevanje navodil (recept, opis smeri, navodilo za izdelavo),
- prenašanje podatkov v razpredelnice,
- povezovanje besedila s slikami ali diagrami,
- podčrtovanje zanimivih in uporabnih izrazov,
- izpisovanje določenih besed,
- beleženje,
- urejanje pomešanih gesel, slik.

c) Dejavnosti po branju:

Te dejavnosti so namenjene predvsem preverjanju razumevanja prebranega besedila:

- odgovori na vprašanja, izbira pravih in napačnih trditev,
- urejanje pomešanih delov besedila,

- lastna razlaga besedila,
- povzetek besedila, izražanje mnenja o besedilu,
- spreminjanje besedila (intervju z igro vlog),
- pisanje besedila v drugem času (jezikovna komponenta).

5.2.4 Pisanje

Dobro zastavljena pisna naloga ni samo dobra vaja za učenje jezika, temveč spodbuda, da lahko učenci svoje predstave, izkušnje, občutke opišejo na osebni in ustvarjalni način. Seveda lahko to stopnjo pisne sposobnosti uresničijo le nekateri učenci.

Izhodišče za pisanje je lahko pogovor o temi, poslušanje ali branje besedila. Ob tem učenci nizajo miselne zveze, ki jih lahko sproti vnašajo tudi v miselne vzorce, s pomočjo katerih lahko skupno z učiteljem ali v skupinah s sošolci tvorijo besedilo, pozneje pa se tudi sami poskušajo v takšnem ustvarjalnem pisanju. Najprej oblikujejo vodilne stavke in delajo beležke, ki jih kasneje širijo v cele povedi. Tudi opisovanje slik, diagramov, predmetov, na nižji stopnji tudi živali lahko pomeni pripravo na pisanje.

Upoštevanje **pravopisa** sodi prav tako k učenju pisanja, vendar ne predstavlja glavnega cilja.

Učence navajamo, da med končnim urejanjem pregledajo besedilo tudi s tega vidika in popravijo pomanjkljivosti.

5.3 PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

Pri preverjanju in ocenjevanju znanja je treba paziti, da poteka v situacijah in dejavnostih, ki so čim bolj resnične in da se učenci lahko vanje vživijo. Dejavnosti izbiramo tako, da učenci čutijo zvezo med jezikovno rabo v nalogah, ki so večinoma simulirane, in med resnično jezikovno rabo.

Preverjanje znanja je stalni del pouka nemškega jezika, zato poteka vsako šolsko uro. Tako naj bi učenec dobil povratno informacijo o doseženem znanju oz. napredku govornega in pi-

snega sporočanja ter znotraj tega jezikovne rabe. Seveda pa dobi tudi učitelj informacijo o uspešnosti metode dela, o primernosti učnega gradiva, učnega načrta ipd. Rezultate preverjanj in ocenjevanj učitelj skupaj z učenci razčleni in na podlagi ugotovitev oboji uravnavajo svoje dejavnosti. Preverjanje in ocenjevanje znanja naj učence opozori na dosežke in pomanjkljivosti tako, da jih motivira za nadaljnje delo.

5.3.1 Vrste preverjanja znanja

- Diagnostično preverjanje lahko uporabljamo na začetku šolskega leta. Z njim ugotavljamo, kaj učenci že znajo in katere so pomanjkljivosti v njihovem znanju. Na temelju tega načrtujemo učne strategije pri pouku nemškega jezika.
- Sprotno preverjanje uporabljamo med šolskim letom. Z njim ugotavljamo, kako učenci dosegajo učne cilje in kakšen je napredek posameznih učencev.
- Končno preverjanje znanja lahko uporabljamo ob koncu šolskega leta ali večletnega obdobja, če želimo ugotoviti, kako so učenci celostno razvili jezikovna znanja in sposobnosti.

SPROTNO PREVERJANJE ZNANJA

Učenci morajo biti seznanjeni z oblikami preverjanja znanja in vrstami nalog, standardi in merili za ocenjevanje. Učenci z učiteljevo pomočjo ugotavljajo svoj napredek, razčlenjujejo težave in načrtujejo dejavnosti, s katerimi naj bi premagali pomanjkljivosti. Učitelj preverja znanje in napredek učencev in je do njih spodbuden ter strpen.

Pri pouku uporabljamo različne vrste preverjanja in ocenjevanja, da lahko učenci pokažejo ti-
sto znanje, ki je najbolj skladno z njihovim učnim stilom.

Najpogostejše oblike sprotnega preverjanja znanja:

- Opazovanje učenčevega jezikovnega ravnanja med učnimi dejavnostmi, to je pri delu v skupinah, pri igri vlog, predstavitev, pogovorih, individualnih dejavnostih itd. Zapis o tovrstnem opazovanju napravi učitelj v svoj dnevnik na temelju vnaprej dogovorjenih meril.
- Pisni testi znanja: preverjamo sposobnost branja, poslušanja, pisnega sporočanja, jezikovno znanje (slovnica na oblikoslovni in skladijski ravni), pravopis in besedišče.
- Mapa, v kateri učenec hrani svoje izbrane izdelke (delovni listi, projektne naloge ipd.), daje pregled učenčevih izdelkov v daljšem časovnem obdobju in daje informacije o učenčevem individualnem jezikovnem razvoju.
- Samoocenjevanje s pomočjo različnih vprašalnikov: s to metodo, ki jo uporabljamo po določenem tematskem ali učnem sklopu, ozaveščamo učence o ciljih pouka, jih navajamo na

samokritičnost in prevzemanje odgovornosti za svoje učenje. Vprašalniki so v prvih letih učenja nemškega jezika zelo preprosti (npr. slikovni).

- Preverjanje domačih nalog.

Pri odločitvi o tem, na kakšen način bomo preverjali doseganje posameznih učnih ciljev, upoštevamo skladno preverjanje vseh sposobnosti.

5.3.2 Preverjanje posameznih jezikovnih sposobnosti

POSLUŠANJE IN BRANJE

Slušna in bralna besedila naj ustrezajo starosti učencev, njihovim interesom in jezikovnemu znanju. Učenci naj poslušajo različne vrste slušnih besedil na avdio- ali videoposnetkih. Hitrost govora naj bo primerna, govorniki pa naj ne bi imeli pretiranih narečnih in govornih posebnosti. Naloge, s katerimi preverjamo posamezne spretnosti (razumevanje bistva, podrobnosti, situacije ..., iskanje določenih informacij ...) naj si učenci ogledajo pred branjem/poslušanjem, da lažje osredotočijo svojo pozornost. **Navodila morajo biti jasna in nedvoumna**, vsebujejo naj tudi primer. Z integriranimi nalogami (preverjanje razumevanja govora ali pisanje) preverjamo hkrati še druge sposobnosti, vendar ne iščemo pomanjkljivosti v znanju slovnice.

Bralnih besedil ne uporabljamo za preverjanje sposobnosti slušnega razumevanja.

Sposobnosti slušnega in bralnega razumevanja preverjamo ustno (odgovori na vprašanja o besedilu, pogovori o besedilu, obnavljanje) ali **pisno**. Naloge lahko zahtevajo nebesedni (npr. telesni odziv, označevanje zemljevidov, razvrščanje in urejanje slik, risanje) oz. kratek besedni odziv (zapis posameznega manjkajočega podatka, kratek odgovor), lahko pa tudi daljši govorni ali pisni odziv (odprta vprašanja o besedilu, naloge z vrzelmi, razlaga ključnih besed v sobesedilu).

Z glasnim branjem pa ne **preverjamo** bralnega razumevanja, ampak **izgovorjavo in sposobnost interpretativnega branja**.

GOVOR

Učenci naj med poukom nemškega jezika čim več govorijo. Dejavnosti, s katerimi preverjamo sposobnosti govornega sporočanja, so različne glede na jezikovno znanje učencev.

Pri govoru opazujemo naslednje elemente:

- gladkost govora,
- samostojnost in jasnost izražanja misli,
- ustvarjalnost in iznajdljivost v novih situacijah,
- ustrezno uporabo komunikacijskih strategij,
- ustreznost govora glede na sogovornika, sporočilni namen,
- poznavanje teme,
- bogastvo in ustrezno rabo besedišča,
- izgovorjavo,
- slovnično pravilnost,
- zgradbo stavka (besedni red).

Učenci naj vse te elemente poznajo. Na podlagi dogovorjenih meril naj se privajajo ocenjevati svoje znanje. Napak ne popravljamo med samimi dejavnostmi, še posebej, če gre za tekoč govor.

Dejavnosti so lahko večgovorne (igranje vlog), dialog ali pogovor ali pa enogovorne (predstavitve, poročilo, opis ipd.).

Oblike:

- odzivanje na učiteljeve (ne)jezikovne impulze,
- ubesedovanje slikovnih impulzov,
- prevzemanje vlog (simulacija) in igranje kratkih dialogov,
- vodeni dialog,
- odgovarjanje na vprašanja, vezana na obravnavane učne vsebine,
- reagiranje na osebna vprašanja,
- igre za aktiviranje besedišča in struktur,
- recitiranje pesmi.

PISANJE

Sposobnost pisnega sporočanja preverjamo z besedili, ki jih učenci napišejo predvsem s pomočjo vodenih nalog, to je na temelju vzorcev in iztočnic. Ta besedila naj ne bodo le osnutki, ki nastanejo po enkratnem pisanju. Učenci naj imajo možnost svoje izdelke večkrat pregledati, urediti, dopolniti in popraviti. Pisne izdelke pregledamo in pripišemo, kaj je v besedilu dobrega, označimo pa tudi pomanjkljivosti. Besedila lahko pregledajo tudi sošolci. Pomanjkljivosti naj učenci s popravo skušajo popraviti. Priporočamo, da učenci besedilo znova uredijo

in preprišejo. Odklonov, ki presegajo raven znanja, ne obravnavamo podrobno.

Pri pisanju opazujemo naslednje elemente:

- jasnost izražanja in bogastvo vsebine,
- ustreznost sporočila glede na naslovnika in sporočilni namen,
- ustreznost bogastva besedišča,
- zgradbo stavka (besedni red),
- ustrezno zgradbo odstavka,
- koherentno sestavo celega sestavka,
- površinske kazalce kohezije (zaimki, sinonimi, izpusti ipd.),
- jezikovno pravilnost,
- obliko besedila in čitljivost pisave,
- pravopis.

Jezikovno znanje in sposobnost ter besedišče preverjamo z govornimi dejavnostmi ali s pisnimi nalogami, praviloma v sobesedilu, ne pa izoliranih jezikovnih pojavov. Z nareki preverjamo znanje pravopisa znanega besedišča.

Oblike:

- reševanje križank,
- iskanje besed, ki ne sodijo k besedilu,
- pravilno/narobe,
- vprašanja in odgovori,
- naloge povezovanja,
- naloge razvrščanja,
- naloge dopolnjevanja,
- naloge vstavljanja (s sestavinami ali brez njih),
- naloge opisovanja (s pomočjo slikovnega impulza),
- izdelovanje projektnih nalog na znano temo.

5.3.3 Ocenjevanje

Ocenjevanje znanja in sposobnosti se lahko navezuje na preverjanje znanja. V tem primeru ne gre le za povratno informacijo, ampak tudi za dogovorjen zapis v ustrezni dokument (redovalnico). Pri ocenjevanju znanja moramo upoštevati nekatera načela:

- vsako ocenjevanje je tudi preverjanje, vsako preverjanje pa ni nujno tudi ocenjevanje;
- cilji ocenjevanja pri posameznih dejavnostih so jasni, poznajo jih tudi učenci (npr. ocenjevanje bralnega razumevanja, ocenjevanje jezikovnega znanja, razumevanja navodil, pravopisna pravilnost);
- dejavnosti oz. vrste nalog so take, s katerimi se učenci seznanijo že pri preverjanju znanja;
- navodila so jasna in nedvoumna, vodene naloge vsebujejo primer;
- merila ocenjevanja so vnaprej dogovorjena in učencem znana;
- ocenjujemo učenčevo znanje in ne neznanje (upoštevamo tudi znanje, ko učenci poskušajo tvoriti nekaj samostojno, čeprav z napakami);
- k ocenjevanju pritegnemo tudi učence.

OCENJEVANJE USTNEGA SPOROČANJA

Praviloma gre za podoben postopek kot pri preverjanju znanja (opazovanje učencev pri določenih dejavnostih). Z govornimi dejavnostmi lahko ocenjujemo tudi slušno in bralno razumevanje.

OCENJEVANJE PISNEGA SPOROČANJA

Pisno ocenjujemo, ko na temelju preverjanja presodimo, da je učna snov primerno usvojena in utrjena. Ocenjujemo s podobnimi vrstami nalog, kot preverjamo.

Ocenjevanje sposobnosti pisnega sporočanja poteka podobno kot preverjanje. Poleg tega pa s pisnimi nalogami ocenjujemo še:

- slušno in bralno razumevanje,
- sposobnosti uporabe jezikovnih zakonitosti,
- bogastvo in ustreznost rabe besedišča.

VRSTE PISNEGA OCENJEVANJA

- Šolske naloge, s katerimi ocenjujemo doseženo znanje vseh učencev po določenem tematskem sklopu ali časovnem obdobju. V vsakem redovalnem obdobju pišejo učenci le eno šolsko nalogo. Namen ocenjevanja učitelj napove vnaprej, prav tako tudi obseg snovi. Naloga je sestavljena tako, da lažjim sledijo težje naloge. Obseg šolske naloge mora biti primeren in preizkušen. (Praksa je pokazala, da je obseg pomembnejši dejavnik uspešnosti kot zahtevnost nalog.) Število možnih točk je vnaprej znano in zapisano. Po šolski nalogi učenci napišejo skupno popravo.
- Kontrolne naloge so lahko krajše kot šolska naloga. Z njimi lahko ocenjujemo le delna znanja ali sposobnosti (npr. bralno razumevanje, pisno sporočanje itd.). Tudi te morajo biti vna-

prej napovedane in zanje veljajo ista načela kot za šolske naloge.

- V mapo učenci vlagajo svoje izdelke, za katere se z učiteljem dogovorijo na začetku šolskega leta. Prav tako se dogovorijo, po katerih načelih jih bodo izbrali (kaj jim je najbolj uspelo, kaj jim je najbolj všeč ...), in po merilih jih bo učitelj na koncu šolskega leta ocenil.

ZAPIS OCEN

Končna ocena je sestavljena iz preverjanja in ocenjevanja vseh štirih jezikovnih spretnosti, razen v primeru objektivnih, individualnih posebnosti učenca (slabovidnost, težave s sluhom, legastenija, osebnostne motnje ...). Pri teh učencih bolj ocenjujemo sposobnosti, pri katerih težave, ki jih imajo, ne vplivajo na njihovo uspešnost.

6 VZPOREDNA RABA SLOVENŠČINE IN NEMŠČINE

Po Zakonu o osnovni šoli je učni jezik v šoli slovenščina, vendar pa pri pouku tujega jezika učitelj uporablja ciljni jezik čim bolj pogosto, zato da se učenci dejavno srečujejo z njim in ga tako hitreje usvajajo. Učitelj uporablja ciljni jezik v različnih situacijah, primerno znanju učencev, stopnji zahtevnosti in namenu. Mnogokrat pa prihaja do situacije, ko je nujno, da učitelj razloži oz. pojasni v slovenščini npr. pomen pojmov, pravila, strukture, da navodila za delo ipd., kadar jih učenci, kljub vidnim podporam ali drugim pripomočkom ne razumejo, iz situacij, sobesedila in primerov, preveri razumevanje ipd. **Slovenščina se pojavlja tudi v učbeniškem gradivu in v pisnih gradivih, ki jih pripravi učitelj** (npr. navodila). Neznanje ciljnega jezika pa se v življenju premošča s pomočjo prevajanja (to je pisna dejavnost, med katero prevajalec prebeseduje besedilo iz enega v drugi jezik) in tolmačenja, ki pa je govorna dejavnost. V osnovni šoli učenci ne predstavljajo besedil iz slovenščine v ciljni jezik ali obratno z namenom prevajanja in tolmačenja, marveč le, odvisno od njihovega znanja, za preverjanje razumevanja v učnem procesu. Prevajanja ne uporabljamo za ocenjevanje znanja, še zlasti znanja slovnice in besedišča.

7 MEDPREDMETNE POVEZAVE

Učence moramo pripraviti za kakovostno življenje, na vseživljenjsko izobraževanje in tudi za poklic. Pri pouku nemščine so učne vsebine izbrane tako, da se v njih in ob njih uresničuje vrsta ciljev, ki so skupni vsem ostalim predmetom v osnovni šoli, naravnost vsebin posega prav tako na medpredmetna področja in razsežnosti ob upoštevanju medpredmetnih spretnosti.

V ospredju medpredmetnih povezav je seveda tesno sodelovanje s **slovenščino in angleščino kot prvim tujim jezikom**. Ta povezava se uresničuje predvsem v sporazumevalni sposobnosti s primerjavo določenih slovničnih kategorij, skladnjo, besedotvorjem in terminologijo. Že usvojeno teoretično jezikovno znanje pri slovenščini in angleščini nemalokrat olajša razumevanje nekaterih slovničnih kategorij pri nemščini.

Teme so izbrane tako, da posegajo na področje **poklicne vzgoje**, kjer se obravnavajo najbolj temeljni medsebojni odnosi, odnosi v skupnosti, različni poklici, odnos do dela in uspešnost

pri učenju, ki lahko v prihodnosti pripelje do želenega poklica. Privzgajanje zdravega načina življenja v ravnovesju z naravo in z zdravim okoljem pomeni povezavo z **zdravstveno** in **okoljsko vzgojo**. Pri nekaterih vsebinah pa se učenci usposablajo za izbiro situacij, ki jim zagotavljajo največjo varnost in varno vedenje v različnih prometnih situacijah, kar pomeni povezavo s prometno vzgojo. Določene učne vsebine so prek okoljske vzgoje povezane tudi z naravoslovnimi predmeti, kot so **biologija, fizika** in **kemija**.

Pri določenih vsebinah lahko zasledimo povezanost z **geografijo, zgodovino**, in **umetnostjo**. Z njihovo pomočjo si bodo učenci pridobili ustrezna znanja o družbi, drugačnih načinih razmišljanja in navadah. Pridobili bodo torej celostno podobo dežel, katerih jezik se učijo. Na ta način bomo posegli tudi v medpredmetne razsežnosti in poudarili človeške vrednote kot so strpnost do drugačnosti, enakopravnost odnosov med spoloma; poudarili bomo tudi vzgajanje za mir in vizijo prihodnosti človeka v tretjem tisočletju.

Eden od temeljnih ciljev izobraževanja je prav gotovo tudi **funkcionalna informacijska pismenost**, ki se lahko uresničuje ob povezavi s **šolsko knjižnico** kot temeljno informacijsko in komunikacijsko službo na šoli. Sposobnost pridobivanja, vrednotenja in uporabe informacij pa je tesno povezana z znanjem o informacijskih tehnologijah, ki ga učenci pridobijo na področju **računalništva** in **informatike**.

Odločilno vlogo za uspešno učenje in pridobivanje znanja imajo različne **spretnosti**, ki so izrednega pomena prav pri učenju tujega jezika in so vseskozi v ospredju. Tako lahko znova ugotovimo izrazito prepletenost **medpredmetnih spretnosti**, kot so: komunikacijske, učne, osebne, socialne in druge, ki jih učenci razvijajo in uporabljajo pri različnih predmetih (ustno in pisno sporazumevanje, računska "pismenost", uporaba računalniške in druge tehnologije, obvladanje strategij učenja, reševanja problemov in konstruktivnega reševanja konfliktov). Večja povezanost med predmeti, prepletanje medpredmetnih področij in spretnosti se lahko uresničuje le tam, kjer se učitelji tega zavedajo in za to tudi poskrbijo. Seveda pa so za to potrebna določena vedenja o vsebinah in ciljih pri ostalih predmetih, tesno sodelovanje s kolegi na šoli in **skrbno skupno načrtovanje letnih učnih načrtov**. Takšne oblike dela ne pomenijo samo učinkovitejšega učenja in pridobivanja znanja za učence, temveč predstavljajo tudi za učitelja lažje in bolj učinkovito poučevanje ter doseganje učnih in vzgojnih ciljev.

8 UČNE STRATEGIJE

S pomočjo učnih strategij učenci razvijajo sposobnosti samostojnega učenja. Strategije so razdeljene v dve glavni skupini: neposredne in posredne. Neposredne strategije so spoznavne (kognitivne), nadomestne (kompenzacijske) in spominske strategije, posredne pa metakognitivne, čustvene in socialne.

Neposredne strategije zahtevajo miselno procesiranje jezika na različne načine, posredne strategije pa delujejo skupaj z neposrednimi in jih lahko pogosto uporabljamo brez neposredne rabe ciljnega jezika.

NEPOSREDNE STRATEGIJE

SPOMINSKE	SPOZNAVNE	NADOMESTNE
<ul style="list-style-type: none"> • ustvarjanje miselnih povezav in zvez (povezovanje), uporaba podob in zvokov (miselni vzorci, ključne besede, zvočne podobe besede) • kakovostno ponavljanje • dejavnost (telesna, nebesedni odziv ali zaznava) 	<ul style="list-style-type: none"> • vaja, urjenje • sprejemanje in oddajanje sporočil (zapisovanje, označevanje, povzemanje, podčrtovanje) • razčlenjevanje, sklepanje, • transfer 	<ul style="list-style-type: none"> • inteligentno ugibanje (uporaba jezikovnih in nejezikovnih ključev) • premostitev omejitev v govoru in pisanju (uporaba nebesednega izražanja, gibi, mimika, uporaba sopomenk, prilagajanje sporočila)

POSREDNE STRATEGIJE

METAKOGNITIVNE	ČUSTVENE	SOCIALNE
<ul style="list-style-type: none"> • osredinjane učenja (povezovanje informacij, usmerjanje pozornosti, odlog govora zaradi poslušanja) • razvrščanje in načrtovanje učenja jezika, organizacija učenja, postavljanje ciljev, načrtovanje pristopa k nalogi • spremljanje, vrednotenje svojega učenja, samoopazovanje, samovrednotenje (dnevnik) 	<ul style="list-style-type: none"> • manjšanje strahu in bojazni (tehnike sproščanja, ustrezna glasba) • spodbujanje samega sebe (samonagrajevanje) • ugotavljanje čustvenega stanja (pisanje dnevnika, pogovor o občutkih) 	<ul style="list-style-type: none"> • spraševanje (prošnja za pojasnilo) • sodelovanje z drugimi • oživljanje v druge (empatija)